

DECIZIE

17 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Primăria orașului Anenii Noi,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății comerciale
„Unifun” Societate cu răspundere limitată împotriva Primăriei orașului Anenii Noi,
intervenient accesoriu Societatea comercială „Vistaliscaia L.G.” Societate cu
răspundere limitată cu privire contestarea actului administrativ și recuperarea
prejudiciului material,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2017, prin care a
fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termenul de apel și a fost restituit
apelul declarat de către Primăria orașului Anenii Noi ca fiind depus în afara
termenului legal,

c o n s t a ț ă:

La data de 03 ianuarie 2017, SC „Unifun” SRL a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Primăriei orașului Anenii Noi, intervenient accesoriu SC
„Vistaliscaia L.G.” SRL cu privire contestarea actului administrativ și recuperarea
prejudiciului material.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 05 octombrie 2016 în
cadrul Primăriei or. Anenii Noi, a fost înregistrată cererea sa, prin care a solicitat
eliberarea autorizației de amplasare și funcționare a magazinului pentru
comercializarea telefoanelor mobile, accesorii, notebook-uri.

Menționează reclamanta că anterior, la data de 05 octombrie 2016 și la data de
24 mai 2016, au mai fost expediate cereri Primăriei orașului Anenii Noi privind
eliberarea autorizației de amplasare și funcționare S.C. „Unifun” S.R.L., dar nu a
primit nici un răspuns contrect.

Susține că la data de 13 octombrie 2016, Primarul din cadrul Primăriei orașului
Anenii Noi, a eliberat actul sub nr. 568 din 13 octombrie 2016, prin care a refuzat
solicitarea S.C. „Unifun” S.R.L. de a elibera autorizație de amplasare și funcționare a
magazinului pentru comercializarea telefoanelor mobile, accesorii, notebook-uri, pe
motiv că, obiectul comercial este amplasat pe terenul administrației publice locale,
care urmează a fi scos la licitație publică de dare în arendă conform deciziei
consiliului local din 21 iulie 2016.

Afirmă că la data de 01 noiembrie 2016, S.C. „Unifun” S.R.L. a expediat o cerere Primăriei oraşului Anenii Noi prin care şi-a exprimat dezacordul faţă de actul sub nr. 568 din 13 octombrie 2016, prin care a refuzat solicitarea S.C. „Unifun” S.R.L. de a elibera autorizaţie de amplasare şi funcţionare.

Consideră reclamanta că Primarul din cadrul Primăriei oraşului Anenii Noi, neîntemeiat şi ilegal, a eliberat actul sub nr. 568 din 13 octombrie 2016, ori, decizia consiliului local din 21 iulie 2016 care serveşte drept bază în emiterea actului nr. 568 din 13 octombrie 2016 privind refuzul eliberării autorizaţiei, este considerată ca fiind emisă contrar prevederilor legii.

Relevă că potrivit art. 16 alin. (6) al Legii nr. 436 din 28 decembrie 2006, privind administraţia publică locală: ordinea de zi se aduce la cunoştinţă locuitorilor satului (comunei), oraşului (municipiului) prin presa locală sau prin alte mijloace de informare, inclusiv prin afişare”. Totodată, art. 17 alin. (3) lit. b) al aceleiaşi legi stabileşte că „Cetăţenii, asociaţiile constituite în corespundere cu legea şi alte părţi interesate au dreptul: b) de a avea acces la informaţiile privind bugetul localităţii şi modul de utilizare a resurselor bugetare, la proiectele de decizii şi la ordinea de zi a şedinţelor consiliului local şi ale primăriei”.

Indică că în conformitate cu legea menţionată, Consiliul orăşenesc, trebuia să respecte procedura prealabilă de înştiinţare a ordinii de zi, iar în situaţia dată, a avut loc o neinformare asupra convocării şedinţei şi emiterii deciziei nr. 4/2 din 21 iulie 2016.

Declară că art. 17 alin. (4) lit. d) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administraţia publică locală, stabileşte obligaţia precum că „autorităţile publice locale şi funcţionarii publici ai unităţilor administrativ-teritoriale respective sunt obligaţi să întreprindă măsurile necesare pentru asigurarea posibilităţilor efective de participare a cetăţenilor, a asociaţiilor constituite în corespundere cu legea şi a altor părţi interesate la procesul decizional, inclusiv prin intermediul publicării programelor, strategiilor, agendei şedinţelor pe diverse suporturi informaţionale”. Astfel de măsuri sau oricare instrumente de informare nu au fost întreprinse de către Consiliul orăşenesc.

Mai declară S.C. „Unifun” S.R.L. că, potrivit art. 17 alin. (5) al Legii nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administraţia publică locală, a avut loc „împiedicarea accesului liber la şedinţele consiliului local sau compromiterea procesului decizional prin acţiuni deliberate de ascundere a informaţiei de interes public se sancţionează conform legislaţiei în vigoare”. Pe lângă împiedicarea accesului la şedinţele Consiliului şi pe lângă acţiunile deliberate de ascundere a informaţiilor de interes public a avut loc şi o implicare din partea organelor administrativ-teritoriale prin nerespectarea dreptului deţinătorului de teren de utilizare a terenului conform destinaţiei.

Potrivit art. 30 Cod funciar nr. 828 din 25 decembrie 1991 „Amestecul din partea organelor şi organizaţiilor de stat, economice şi de altă natură în activitatea deţinătorilor de terenuri este interzis, cu excepţia cazurilor în care ultimii încalcă legislaţia. Drepturile încălcate ale deţinătorilor de terenuri urmează să fie restabilite, iar daunele pricinuite prin încălcarea drepturilor să fie reparate integral”.

Prin urmare, potrivit art. 28 Cod funciar „Posesorii şi beneficiarii funciari au dreptul să primească, în caz de stingere a dreptului de posesiune sau beneficiere,

compensarea cheltuielilor legate de ameliorarea terenului”. Mai mult, faptul stingerii neîntemeiate a dreptului de beneficiere asupra terenului dat, rezultă că părțile contractante nu au respectat clauzele și anume pct. 4 al Acordul adițional nr. 1 din 01 ianuarie 2016, prin care părțile poartă răspundere pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a Acordului dat. Pentru încetarea relațiilor contractuale, trebuia respectată procedura prevăzută de lege și anume procedura prealabilă de înștiințare.

Relevă că potrivit Legii nr. 198 din 15 mai 2003 cu privire la arenda în agricultură, art. 5 stabilește că „Partea contractantă care intenționează să rezilieze contractul de arendă înștiințează în scris partea cealaltă cu cel puțin 3 luni”. Înștiințare, care nu a fost îndeplinită și termen care nu a fost respectat. Prin urmare, partea contractantă - Primăria orașului Anenii Noi, nu a respectat prevederile legale privind încetarea contractului de arendă funciară. Reieșind din cele expuse, la emiterea dispoziției a fost încălcate normele legale ce prevăd încetarea dreptului de a beneficia de teren și încălcarea procedurii aferent neinformării părții vizate a deciziei emise. Prin urmare, la baza emiterii actului sub nr. 568 din 13 octombrie 2016, a stat ilegalitatea deciziei Consiliului local din 21 iulie 2016. Ilegalitatea acesteia a fost confirmată prin decizia nr. 6/35 din 30 septembrie 2016 cu privire la cererea prealabilă a S.C. „Vistaliscaia L.G.” S.R.L., prin care s-a dispus anularea decizie menționate.

Astfel, în baza unei decizii ilegale nu poate fi scos la licitație publică de dare în arendă, terenul administrației publice locale pe care este amplasat obiectul comercial.

Consideră că temeiul prin care s-a refuzat eliberarea autorizației este lipsit de suportul legal.

Mai mult, încheierea contractului de locațiune nr. 15 din 01 iunie 2016 dintre S.C. „Vistaliscaia L.G.” S.R.L., în calitate de locator și S.C. „Unifun” S.R.L., în calitate de locatar, având ca obiect al contractului darea în folosință temporară a spațiului nelocativ situat în orașul Anenii Noi, str. Suvorov nr. 1, cu suprafața de 40 m², generează de mai multe luni cheltuieli enorme. Respectiv, în urma refuzului eliberării autorizației, ambele părți a contractului vor avea daune materiale considerabile, prin incapacitatea de a acoperi cheltuielile curente. Respectiv, actul nr. 568 din 13 octombrie 2016 cu privire la refuzul eliberării autorizației de amplasare și funcționare a magazinului S.C. „Unifun” S.R.L., este unul ilegal și neîntemeiat.

Solicită declararea ilegală a actului nr. 568 din 13 octombrie 2016 emis de primarul or. Anenii Noi, prin care a fost refuzat S.C. „Unifun” S.R.L. în eliberarea autorizației de amplasare și funcționare a magazinului pentru comercializarea telefoanelor mobile, accesorii, notebook-uri și obligarea Primăriei or. Anenii Noi să elibereze S.C. „Unifun” S.R.L. autorizație de amplasare și funcționare a magazinului pentru comercializarea telefoanelor mobile, accesorii, notebook-uri, încasarea din contul Primăriei or. Anenii Noi în beneficiul SC „Unifun” S.R.L. a prejudiciului efectiv în sumă de 351 949 lei și a sumei de 563303 lei, cu titlu de venitul ratat.

Prin hotărârea Judecătoria Anenii Noi din 23 martie 2017 a fost admisă parțial acțiunea și declarat ilegal actul nr. 568 din 13 octombrie 2016 emis de Primăria orașului Anenii Noi privind refuzul în eliberarea SC „Unifun” SRL autorizația de amplasare și funcționare a magazinului pentru comercializarea telefoanelor mobile, accesorii, notebook-uri. A fost obligată Primăria orașului Anenii Noi să elibereze SC „Unifun” SRL autorizația de amplasare și funcționare a magazinului pentru

comercializarea telefoanelor mobile, accesorii, notebook-uri. În rest acțiunea a fost respinsă.

La data de 06 iunie 2017, Primăria or. Anenii Noi a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel și casarea hotărârii contestate.

Ulterior, Primăria or. Anenii Noi a depus cerere cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului.

În motivarea cererii de repunere în termen apelanta Primăria or. Anenii Noi a invocat că persoana care urma să se prezinte în ședința de judecată în cazul dat îndeplinește funcția de secretar interimar al Consiliului orășenesc Anenii Noi, iar la data emiterii hotărârii primei instanțe a fost antrenată la ședința Consiliului și nu a putut participa la ședința de judecată.

Susține că dispozitivul hotărârii primei instanțe la recepționat la data de 15 mai 2017, iar cu hotărârea motivată a făcut cunoștință la data de 03 iulie 2017.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2017 a fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termen a apelului și a fost restituit ca tardiv apelul declarat de către Primăria or. Anenii Noi.

La data de 06 noiembrie 2017, Primăria or. Anenii Noi a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de repunere în termen a cererii de apel.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea și netemeinicia încheierii instanței de apel, deoarece a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

Susține că hotărârea primei instanțe a fost pronunțată în lipsa reprezentantului Primăriei or. Anenii Noi, deoarece la aceeași dată a avut loc și ședința consiliului orășenesc Anenii Noi, care a fost condusă de secretarul interimar al consiliului cu participarea tuturor funcționarilor Primăriei din ce motiv nu a putut participa la ședința de judecată, solicitându-se amânarea ședințelor de judecată.

Indică că de existența hotărârii în cauza data a aflat întâmplător, prima instanță nu i-a expediat în termen de 5 zile dispozitivul hotărârii ci doar abia la data de 12 mai 2015, încălcând prevederile art. 236 alin.(4) Cod de procedură civilă.

Declară că, instanța de apel nu a luat în considerație faptul că Primăria or. Anenii Noi a făcut cunoștință cu hotărârea primei instanțe după expirarea termenului de 30 de zile prevăzut de lege.

Consideră că prin adoptarea încheierii din 19 octombrie 2017, instanța de apel a privat Primăria or. Anenii Noi de dreptul la un apel efectiv.

În conformitate cu art.425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este declarat în termen, având în vedere faptul că, din materialele cauzei rezultă că instanța de apel a expediat în adresa părților copia încheierii contestate (f. d. 101), însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia de către recurentă.

La data de 15 decembrie 2017, în adresa intimatei SC "Unifun" SRL a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Primăria or. Anenii Noi, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimata nu și-a valorificat dreptul procedura respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea Judecătoria Anenii Noi din 23 martie 2017 a fost admisă parțial acțiunea depusă de către SC „Unifum” SRL împotriva Primăriei or. Anenii Noi, intervenient accesoriu SC „Vistaliscaia L.G.” SRL și a fost declarat ilegal actul nr. 568 din 13 octombrie 2016 emis de Primăria orașului Anenii Noi privind refuzul în eliberarea SC „Unifum” SRL autorizația de amplasare și funcționare a magazinului pentru comercializarea telefoanelor mobile, accesorii, notebook-uri. A fost obligată Primăria orașului Anenii Noi să elibereze SC „Unifum” SRL autorizația de amplasare și funcționare a magazinului pentru comercializarea telefoanelor mobile, accesorii, notebook-uri. În rest acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 06 iunie 2017, Primăria or. Anenii Noi a contesta-o cu apel, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe.

Instanța de apel, prin încheierea din 19 octombrie 2017, a respins cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a restituit apelul declarat de către Primăria or. Anenii Noi ca fiind tardiv.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel, la emiterea încheierii, a determinat corect circumstanțele cauzei și a aplicat just normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede expres momentul începerii curgerii termenului de declarare a apelului – data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Data limită de depunere a apelului era 25 aprilie 2017, însă cererea de apel a fost depusă abia la 06 iunie 2017, adică peste termenul de 30 zile, prevăzut de art.362 alin.(1) CPC, cu solicitarea de repunere în termen, însă fără a anexa probe ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură în termen.

La caz se reține că, în conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui, iar în conformitate cu art. 112 alin. (2) CPC, dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Astfel, instanța de recurs reiterează că, termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen.

Din materialele dosarului se atestă că, hotărârea primei instanțe a fost adoptată în lipsa Primăriei or. Anenii Noi, însă acest fapt nu justifică omiterea termenului de declarare a apelului, deoarece în dosar există probe ce demonstrează realizarea obligației instanței privind citarea legală a participanților la proces pentru ședințele de judecată, apelanții au cunoscut de existența litigiului, depunând la data de 27 ianuarie 2017 și 03 martie 2017, cereri de amânare a ședințelor de judecată și au avut obligația de a se interesa despre derularea procesului și soluția dată de către instanță.

În acest context, nu poate fi reținut argumentul Primăriei or. Anenii Noi drept motiv întemeiat de omitere a termenului de declarare a apelului precum că, nu a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, reprezentantul acesteia fiind antrenat în ședința consiliului orășenesc Anenii Noi, iar cu dispozitivul hotărârii a făcut cunoștință abia la data de 12 mai 2017 și la data de 03 iulie 2017 cu hotărârea motivată a primei instanțe, deoarece parte în proces nu este persoana, reprezentantul Primăriei, dar însăși Primăria, care urma să delege un alt reprezentant, având posibilitate reală să cunoască cu mult mai înainte despre data emiterii hotărârii primei instanțe.

La caz, se mai reține că, instanța de recurs pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea în eroare. Buna-credință prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

Or, în conformitate cu art. 56 alin. (3) CPC, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) CPC, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt

oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În asemenea împrejurări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel temeinic și legal a respins cererea cu privire la repunerea în termenul de apel și a restituit apelul declarat de către Primăria or. Anenii Noi.

Instanța de recurs accentuează că, soluția adoptată de către instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună-credință și asumarea unui rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Primăria orașului Anenii Noi .

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății comerciale „Unifun” Societate cu răspundere limitată împotriva Primăriei orașului Anenii Noi, intervenient accesoriu Societatea comercială „Vistaliscaia L.G.” Societate cu răspundere limitată cu privire contestarea actului administrativ și recuperarea prejudiciului material.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic